

heldigere Sammensætning, og jeg er fuldt ud rede til at forhandle med det kommende Folketingsudvalg om eventuelle Ændringer i den foreslaaede Sammensætning. Hovedsagen for mig er, at selve Udvalget bliver nedsat, og at der i dette Udvalg kommer en Repræsentation baade af politisk og af kirkelig Art. Ligeledes er jeg villig til at forhandle om, hvorvidt det er passende, at Kirkeministeren vælger 5 Medlemmer, eller om man i saa Henseende skal fastsætte et andet Tal.

Man har haft forskellige Meninger om Grunden til, at dette Lovforslag er blevet fremsat, og navnlig var den ærede Ordfører for det radikale Parti inde paa den Tanke, at den egentlige Grund til Fremsettelsen af Forslaget var den, at jeg var saa forpjusket og medtaget af den Storm, jeg havde været ude for i Anledning af Ryslingesagen, at jeg nu trængte til et Ly eller et Læ for at kunne komme mig lidt. Dertil vil jeg sige, at jeg føler egentlig ikke, at jeg har været ude i nogen Storm, jeg føler ikke, at jeg trænger til noget Ly eller Læ, og selv om Ryslingesagen og den Debat, der var om denne Sag ved Finanslovforslagets første Behandling, har været den nærmeste Anledning til, at Lovforslaget er kommet frem, saa er Grunden dertil dog en helt anden. Grunden dertil er den, som blev anført, da vi i 1922 her i Folketinget under Forhandlingerne om Bispevalgloven fremsatte vort Forslag til en Dagsorden, og Grunden er den, som er angivet i Bemærkningerne til Lovforslaget og i min Forelæggelsestale, at den kirkelige Friheds Udvikling herhjemme nu har naaet et saadant Punkt, at det skønnedes formaalstjenligt at nedsætte et Udvalg til Drøftelse af de mere almene Spørgsmaal angaaende Forholdet mellem Stat og Kirke. Hvis Ryslingesagen ikke var kommet, havde jeg sandsynligvis ikke fundet nogen Anledning til at fremsætte dette Lovforslag, saa havde jeg vel nok holdt det tilbage, men Ryslingesagen har vist mig — har forhaabentlig ogsaa vist andre —, hvor nødvendigt det er at komme til en Drøftelse af disse Spørgsmaal. Thi det er jo rigtigt, som det er blevet sagt i Dag, at selv om denne Sag inden alt for længe bliver taget af Dagsordenen, vil der rejse sig nye Sager af samme Art, og hvis Ryslingesagen var blevet fortsat, og det hele ikke ved store Armbevægelser af den i Ryslingesagen optrædende Pastor Rørdam og af dem, som muligvis staar bag ham, var blevet raget til Side, saaledes at man kom ud i Overtrædelser af selve Loven

og af selve Anordningen, men havde givet sig Taalmodighed og havde forhandlet videre, saa var det Tidspunkt mulig inden længe indtraadt, da jeg maatte være kommet til dette høje Ting med Forslag om en eller anden Ordning, for at dette høje Ting kunde faa Lejlighed til at tage Stilling til den Bevægelse, som her er rejst. Dette er imidlertid paa Sagens nuværende Standpunkt overflødig, da Ryslinge Valgmenighed og Pastor Rørdam i Ryslinge brat har afbrudt alle Forhandlinger og er traadt udenfor Folkekirken.

Jeg maa saa maaske gøre nogle Bemærkninger om selve denne Ryslingesag, der spillede saa stor en Rolle i den sidste ærede Talers Bemærkninger, selv om den altsaa ikke er Grunden til dette Lovforslags Fremsettelse. Det ærede Medlem kom med adskillige personlige Bemærkninger til mig, som jeg ganske roligt vil lade ligge; om man kalder mig bispekær eller Bispehader, under hvilket Navn en anden Kirkeminister maaske er gaaet over i Historien, det er mig ganske ligegyldigt. Jeg maa maaske i al Korthed give en Oversigt over Ryslingesagen, saaledes som den er forløbet i den Tid, jeg har haft den Ære at være Kirkeminister, idet jeg har min store Del af Ansvaret for, hvorledes den er forløbet. Den 23. April i Fjor tiltraadte jeg Ministeriet, og man forelagde mig straks Dagen efter Ryslingesagen blandt de, som der blev sagt, mere celebre Sager, der var i Ministeriet. Der var paa det Tidspunkt allerede afgaaet en Skrivelse til Sjællands Biskop — det er altsaa ikke blot mig, der sender Skrivelser til Sjællands Biskop om saadanne Sager, men min Forgænger havde, som rimeligt er, ogsaa gjort det. Den 14. April var der afgaaet en Skrivelse fra Ministeriet til Sjællands Biskop med Anmodning om at udtale sig om Sagen, og der var tilføjet: eventuelt efter Samraad med de øvrige Biskopper. Efter at Biskopperne saa, efter hvad jeg har bragt i Erfaring, havde holdt et Møde i Nyborg, kom deres Svar mig i Hænde den 26. Maj. Der gik saa omtrent 2 Maaneder, som jeg brugte til at sætte mig ind i Sagen. Man har bebredt mig, at jeg har været ualmindelig langsom i Behandlingen af denne Sag; jeg tror dog, at de fleste, som har rigtig Kendskab til disse Forhold og til den Bevægelse, der er vakt i Landet i Anledning af denne Sag, vil indrømme mig, at jeg maatte have rimelig Tid til at overveje og orientere mig i Forholdene. Jeg orienterede mig bl. a. —